

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2022-2023
METŲ VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO**

2022 m. liepos 18 d. Nr. A-1279

Šiauliai

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 7 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) korupcijos prevencijos 2022- 2023 metų veiksmų planą (toliau – Veiksmų planas) (pridedama).

2. N u r o d a u su šio įsakymo 1 punktu patvirtintu Veiksmų planu supažindinti visus Savivaldybės administracijos darbuotojus ir tarnautojus, Savivaldybės įmonės ir Savivaldybės valdomų akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių, kuriose Savivaldybei nuosavybės teise priklauso daugiau kaip 50 procentų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime (toliau visos kartu – Savivaldybės valdomos įmonės), Savivaldybės biudžetinių įstaigų, taip pat viešųjų įstaigų, kurių viena iš steigėjų (savininkų ar dalininkų) yra Savivaldybė (toliau – Savivaldybės įstaigos) vadovus.

3. R e k o m e n d u o j u šio įsakymo 1 punktu patvirtintu planu savo veikloje vadovautis Šiaulių miesto savivaldybės tarybai ir Savivaldybės mero ir tarybos sekretariatui, Savivaldybės įstaigoms ir Savivaldybės valdomoms įmonėms.

Administracijos direktorius

Antanas Bartulis

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2022–2023 METŲ VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos prevencijos 2022–2023 metų veiksmų planas (toliau – Veiksmų planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, Korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 2-283, ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą. Veiksmų planas skirtas korupcijos prevencijai Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) institucijose ir Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, taip pat viešosiose įstaigose, kurių viena iš steigėjų (savininkų ar dalininkų) yra Savivaldybė (toliau – Savivaldybės įstaigos), Šiaulių miesto savivaldybės įmonėje (toliau – Savivaldybės įmonė) ir Savivaldybės valdomose akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse, kuriose Savivaldybei nuosavybės teise priklauso daugiau kaip 50 procentų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime (toliau visos kartu – valdomos įmonės), užtikrinti.

2. Veiksmų plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

3. Veiksmų plano tikslas – nustatyti pagrindinius kovos su korupcija Savivaldybės institucijose, Savivaldybės įstaigose ir Savivaldybės valdomose įmonėse tikslus ir uždavinius, korupcijos prevencijos subjektus, jų teises ir pareigas korupcijos prevencijos srityje, vienyti Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir Savivaldybės valdomų įmonių ir Savivaldybės įstaigų pastangas įgyvendinant korupcijos prevenciją.

4. Veiksmų plano strateginės kryptys yra:

4.1. korupcijos prevencija;

4.2. antikorupcinis švietimas.

5. Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

5.1. *teisėtumo* – korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų ir užtikrinant pagrindinių asmens teisių ir laisvių apsaugą;

5.2. *visuotinum* – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;

5.3. *sąveikos* – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

5.4. *skaidrumo* – korupcijos prevencijos veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira visuomenei.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

6. Nacionalinėje kovos su korupcija programoje, korupcija nurodoma kaip viena iš nacionalinių grėsmių valstybei ir kaip vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, sąžiningą konkurenciją, verslo sąlygas, mažinantis ekonomikos augimą, keliantis pavojų valstybės valdymui, valstybės ir savivaldybių įstaigų stabilumui ir visuomenės moralei. Korupcija sietina su biurokratija ir per dideliu reglamentavimo mastu, sprendimų diskrecijos ir atskaitingumo pusiausvyros nebuvimu.

7. Tarptautinė organizacija „Transparency International“ atlieka sociologinį tyrimą „Korupcijos suvokimo indeksas“ (KSI), kuris parodo, kaip šalyje suvokiama valstybės bei savivaldybių tarnautojų ir politikų korupcija (matuojama 100 balų skalėje: 100 balų žymi labai skaidrią valstybę, 0 – labai korumpuotą). 2020 metais atlikto tyrimo duomenys parodė, kad 60 balų surinkusi Lietuva tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir pasaulio valstybių žemėlapyje užima 35-ąją vietą. Lyginant Baltijos šalių KSI, Lietuva užima vidurinę poziciją, pirmąją vietą užleisdama Estijai (75 balai), bet aplenkdamą Latviją (57 balai). Lietuvos KSI nuo 2012 metų, nors ir nesparčiai, tačiau keičiasi didėjančia tvarka (2012 m. – 54 balai, žemiausias turėtas įvertinimas; bei šiuo metu, 2020 m. – 60 balų, t. y. aukščiausias rezultatas).

8. Europos Komisija 2020 m. birželio mėnesį paviešino kito atlikto reikšmingo tyrimo (reprezentatyvios Europos Sąjungos gyventojų apklausos) „Specialus Eurobarometras Nr. 502: Korupcija“ rezultatus apie požiūrį į korupciją ir korupcijos patirtį. Kaip nurodoma Lietuvos rezultatų apžvalgoje, korupcijos patirtis Lietuvoje 2019 m. siekė 8 % – tiek respondentų nurodė, kad per pastaruosius 12 mėnesių patys patyrė arba tapo korupcijos atvejo liudininkais. Korupcijos paplitimo mastą indikuoja ir tai, kad 28 % respondentų nurodė asmeniškai pažįstantys bent vieną asmenį, kuris ima ar yra ėmęs kyšius.

9. Lietuvos gyventojų, verslininkų ir valstybės tarnautojų požiūris į korupciją įvertinamas pasitelkiant sociologinį tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis“. 2021 metais atlikto sociologinio tyrimo metu išnagrinėta apklaustųjų asmeninė patirtis susiduriant su korupciniais atvejais bei įvertintas Lietuvos visuomenės antikorupcinis potencialas. Tyrimo tikslas – įvertinti korupcinę situaciją Lietuvoje, uždaviniai – įvertinti tikslinių grupių požiūrį į korupciją, nustatyti respondentų korupcinę patirtį bei įvertinti antikorupcinį potencialą. Tarp Lietuvos gyventojams aktualių problemų korupcija užima 4-ą vietą (iš 18) po mažų atlyginimų, kylančių kainų ir sveikatos apsaugos problemų. Kaip labai rimtą problemą korupciją nurodė 35% gyventojų. Tai yra tiek pat, kaip ir 2020 m. Įmonių vadovai korupciją, kaip labai rimtą problemą, paminėjo 5-6-oje vietoje – 26% (2020 m. – 30%), o valstybės tarnautojai – 6-oje vietoje – 31% (2020 m. – 33%). Tarp įmonių vadovų ir valstybės tarnautojų pastebimas tolimesnis korupcijos, kaip problemos, reikšmės mažėjimas, o tarp gyventojų ši tendencija sustojo. Verslininkams buvo pateiktas ir klausimas apie verslą stabdančias problemas. Korupcija buvo minima 8-9-oje vietoje po ekonominio nestabilumo, kompetentingų darbuotojų stokos, mokesčių ir kitų problemų. Korupciją paminėjo 7% (2020 m. – 15%) įmonių vadovų. Korupcijos, kaip labai rimtos problemos suvokimas 2021 m. (karantino, COVID-19 pandemijos metu) netgi kiek sumažėjo. Apklausos duomenys taip pat padėjo nustatyti, kad:

9.1. 2021 m. gyventojų nuomone, labiausiai korumpuotos institucijos: sveikatos apsaugos institucijos – 49%, teismai – 38%, Seimas – 31%, savivaldybės – 23%. Lyginant su 2020 m. pokyčiai nėra esminiai. Įmonių atstovų nuomone, labiausiai korumpuotos yra gydymo įstaigos – 36% (buvo 31%), antroje vietoje teismai – 29% (buvo 32%), trečioje – Seimas – 25% (buvo 27%) ir ketvirtoje savivaldybės – 24% (buvo 29%). Kaip ir ankstesniuose tyrimuose, valstybės tarnautojai atvirame klausime kaip labiausiai korumpuotas įstaigas nurodė sveikatos apsaugos institucijas – 47% (2020 m. buvo 47%). Toliau seka savivaldybės – 38%, Seimas 33% ir teismai – 30%. dauguma gyventojų mano, kad kyšis padeda spręsti problemas (net 71 % apklaustųjų), su šia nuomone sutinka 44 % apklaustų įmonių vadovų bei 24 % valstybės tarnautojų. 18 % apklaustų gyventojų bei 5 % įmonių vadovų pažymėjo, jog duotų kyšį, kad išspręstų savo problemas. Kiti 42 % apklaustų gyventojų ir 20 % įmonių vadovų pažymėjo, kad tai priklauso nuo aplinkybių;

9.2. per 12 mėnesių kyšį yra davę 10% gyventojų, o per 5 metus – 24% (maždaug tiek pat, kiek ir praėjusiais metais, tačiau tai beveik dvigubai mažiau nei prieš 20 metų, 2001 m. – 46%). Per 12 mėnesių kyšį yra davę 5% įmonių atstovų, o per 5 metus – 10%. Tai daugiau nei 2020 m. 2% valstybės tarnautojų nurodė, kad per 12 mėn. jiems yra tekę duoti kyšį, tai maždaug tiek pat, kaip prieš metus (2020 m. – 1%, 2019 m. – 2%, 2018 m. – 4%, 2016 m. – 6%). Per 5 metus davė kyšį – 11% (2020 m. – 9%, 2019 m. – 9%, 2018 m. – 12%, 2016 m. – 19%);

9.3. 17% valstybės tarnautojų nurodė, kad jų įstaiga dažniau ar rečiau patiria politikų spaudimą dėl jų privačių interesų (2020 m. buvo 17%, 2019 m. buvo 15%, 2018 m. buvo 19%). Taip pat 14%

respondentų nurodė, kad jų įstaiga patyrė politikų spaudimą dėl jų atstovaujimų partijų interesų (2020 m. buvo 15%, 2019 m. buvo 11%, 2018 m. buvo 16%);

9.4. dėl korupcijos paplitimo gyventojai pirmiausiai kaltina teisėjus (82%), prokurorus (81%), politikus (79%), tai panašus rezultatas kaip ir 2020 m. Įmonių vadovai dėl korupcijos pirmiausiai kaltina politikus (75%), prokurorus (75%) ir teisėjus (74%). Valstybės tarnautojai dėl korupcijos labiausiai kaltina politikus (79%), teisėjus (68%) ir verslininkus (67%);

9.5. į klausimą, kokios institucijos ir socialinės grupės labiausiai gali prisidėti prie korupcijos mažinimo, gyventojai dažniausiai atsakė, kad tai STT – 58% (buvo 56%), teisėsaugos institucijos – 52% (buvo 50%), Seimas – 45% (buvo 54%), Vyriausybė - 48% (buvo 52%). Valstybės tarnautojai pirmiausiai nurodė STT – 66% (buvo 61%), teisėsaugos institucijas – 66% (buvo 66%), Seimą – 62% (buvo 66%).

10. Vykdamt Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos prevencijos 2020–2021 metų programą, patvirtintą Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2020 m. gegužės 7 d. sprendimu Nr. T-140 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos prevencijos 2020-2021 metų programos patvirtinimo“, Savivaldybės administracijoje atliktas sociologinis tyrimas, apklausoje dalyvavo 97 Savivaldybės administracijos darbuotojai. Tyrimas padėjo nustatyti, kad:

10.1. 15 respondentų nėra girdėję apie Savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijos prevencijos priemones. 5 respondentai nurodė, jog nežino, kad Savivaldybės administracijoje yra vykdoma korupcijos prevencija, 6 respondentai atsakė, kad jiems informacija apie korupcijos prevenciją nėra aktuali, nes tai nesusiję su jų tiesioginiu darbu, 3 respondentai nurodė, kad nežino, kur rasti informaciją apie vykdomą korupcijos prevenciją, 1 respondentas pasirinko atsakymą, kad nesidomėjo minėta informacija. Pažymėtina, kad atitinkamai 82 respondentai nurodė, kad apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones girdėjo;

10.2. atsakant į klausimą, ar Savivaldybės administracijos darbuotojai žinotų, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį, 28 respondentai nurodė, jog nežino, kur reikia kreiptis, 63 respondentai teigė, kad yra informuoti, kokius veiksmus turėtų atlikti sužinojus apie galimą korupcijos atvejį, 6 respondentai neatsakė į minėtą klausimą;

10.3. vertinant darbuotojų nuomonę dėl pranešimo apie galimą korupcijos atvejį, 1 respondentas nurodė, kad nepraneštų apie korupciją, 46 respondentai atsakė, kad jų pozicija priklausytų nuo aplinkybių ir 50 respondentų nurodė, kad apie žinomą korupcijos atvejį praneštų. 14 respondentų nurodė, kad tie, kurie praneša, galų gale nukentčia skaudžiausiai, 13 respondentų atsakė, kad nepranešė, nes nebuvo įsitikinę, kad tai korupcinis atvejis, 1 respondentas nurodė, kad nepraneštų, nes nenorėtų nieko išduoti, sukelti rūpesčių, 2 respondentai nurodė, kad visi žino apie korupcinius atvejus, bet niekas nepraneša, 14 respondentų nurodė, kad nesijaustų saugūs pranešdami apie žinomą korupcijos atvejį, 3 respondentai atsakė, kad nėra prasmės pranešti, nes su tuo susiję asmenys vis tiek nesulauktų atsakomybės;

10.4. vertinant darbuotojų nuomonę dėl korupcijos paplitimo Savivaldybės administracijoje, 29 respondentai nurodė, jog mano, kad Savivaldybės administracijoje korupcija nepaplitusi, 67 respondentai nurodė, kad neturi duomenų dėl konkrečios korupcinės situacijos, todėl negali atsakyti ir 1 respondentas vertino, kad korupcija Savivaldybės administracijoje paplitusi. Atitinkamai atsakydami į klausimą, ar yra buvę situacijų, kai buvo siūlomas kyšis ar kitaip buvo susiduriama su korupcijos atvejais, 85 respondentai nurodė, jog tokių atvejų nėra buvę, 11 respondentų atsakė, kad su tokiais atvejais buvo susidūrę, 1 respondentas atsakymo nepateikė. Iš respondentų, kurie nurodė, kad buvo susidūrę su korupcijos atveju, 3 respondentai nurodė, jog apie minėtą atvejį pranešė tiesioginiam vadovui arba Savivaldybės administracijos vadovybei, 8 respondentai nurodė, jog apie atvejį nepranešė. Nepranešimo priežastys įvardintos kaip atvejo nereikšmingumas (2 respondentai), suabejojimas ar nevisiškas įsitikinimas, kad tai tikrai korupcinis atvejis (3 respondentai), nenorėjimas išduoti, sukelti rūpesčių (1 respondentas), abejonė, ar pranešus asmenys, susiję su galimu korupcijos atveju, sulauktų atsakomybės;

10.5. svarbu pažymėti, kad 87 respondentai nurodė, kad nėra davę kyšio, 10 respondentų nenurodė kyšio formos, tačiau paminėjo „atsidėkojimą“ daiktais, maisto produktais ar kitaip. 95 respondentai neatsakė į pateiktą klausimą. Vienas nurodė, jog tai buvo padėka iki 20 eurų, o kitas

nurodė, jog buvo siūlomas 50 eurų dovanų čekis, bet jis nepriimtas, o minėtą dovaną siūlęs asmuo įspėtas, kad jo vykdoma veika prilyginama korupcijai;

10.6. apibendrinant atliktą apklausą, svarbu pažymėti, kad išryškėjo itin svarbi problema – Savivaldybės administracijos didelės dalies darbuotojų nežinojimas, kam reikėtų pranešti apie žinomą korupcijos atvejį, kartu išskiriant ir kitą problemą, kad beveik pusė apklaustų darbuotojų nepraneštų apie žinomą korupcijos atvejį arba praneštų, tačiau tai priklausytų nuo tam tikrų apsisprendimą lemiančių aplinkybių. Dauguma apklaustųjų, nenorėtų pakenkti su korupcijos atveju susijusiam asmeniui, nesijaustų saugūs pranešdami ar jaustų nusivylimą dėl korupcinę veiką padariusių asmenų galimo atsakomybės išvengimo. Aptartos išryškėjusios problemos spręstinos rengiant darbuotojų mokymus, švietimą, užtikrinant darbuotojų konfidencialumą ir saugumą pranešus apie žinomą korupcijos atvejį.

11. Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos prevencijos 2020–2021 metų programoje buvo numatyta įgyvendinti 10 korupcijos prevencijos priemonių. Visiškai įgyvendintos buvo 8 priemonės, 2 priemonės įgyvendintos iš dalies.

11.1. Pirmoji priemonė „*Skelbti Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) interneto svetainėje ir žiniasklaidoje informaciją apie Savivaldybėje vykdomą korupcijos prevencijos veiklą ir antikorpucines priemones*“ buvo įgyvendinta visiškai. Savivaldybės interneto svetainės skiltis „Korupcijos prevencija“ atnaujinta, skiltyje viešinama aktuali informacija korupcijos prevencijos klausimais, privaloma viešai skelbti informacija ir duomenys buvo nuolat atnaujinami.

11.2. Antroji priemonė „*Skelbti Savivaldybės interneto svetainėje informaciją apie Savivaldybės tarybos narių, Savivaldybės administracijos, Savivaldybės darbuotojų nusišalinimus nuo dalyvavimo rengiant, svarstant ir priimant sprendimus, vykdant jiems pavestas užduotis, kad būtų išvengta viešųjų ir privačių interesų konflikto*“ įgyvendinta iš dalies. Dėl Savivaldybės tarybos narių (ne)nusišalinimo 2020 metais buvo parengtos dvi ataskaitos. Informacija skelbiama ir viešai prieinama Savivaldybės interneto svetainėje Tarybos skiltyje. Kita priemonės dalis dėl Savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytų nuolatinio pobūdžio arba laikinųjų komisijų narių nusišalinimo nuo sprendimų priėmimo, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas 2020 m. neįvykdyta, informacija nebuvo viešinta. Dėl priemonės vykdymo teikta informacija ir rekomendacijos Komisijų pirmininkams ir Savivaldybės administracijos darbuotojams. Visgi, 2021 metais apie Savivaldybės administracijos darbuotojų nusišalinimo ir nušalinimo atvejus priemonę įgyvendinantis Bendrųjų reikalų skyrius informacijos negavo, todėl apibendrinta informacija nebuvo rengiama.

11.3. Trečioji priemonė „*Šviesti Savivaldybės administracijos ir savivaldybės švietimo įstaigų bendruomenę apie korupcijos prevenciją ir korupcijos apraiškas*“ buvo įgyvendinta. 2020 metais dėl žmogiškųjų išteklių trūkumo ir susidariusios situacijos (COVID-19) Savivaldybės administracijos darbuotojų mokymai organizuoti tik 2021 metais: darbuotojai dalyvavo dviejuose nuotoliniuose seminaruose „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Korupciniai nusikaltimai ir atsakomybė“ ir „Teisės aktų projektų antikorpucinio vertinimo teoriniai ir praktiniai aspektai“. Pažymėtina, kad 2020 metais 30 švietimo įstaigų vykdė mokymus, kuriuose diskusijų metu aptartos aktualiausios korupcijos apraiškų kilimo problemos ir kelio joms užkirtimo būdai. Diskusijose dalyvavo 10 proc. visų švietimo įstaigų bendruomenės narių. Atitinkamai 2021 m. 50 švietimo įstaigų vykdė korupcijos prevencijos mokymus, o diskusijose dalyvavo 15 proc. visų švietimo įstaigų bendruomenės narių.

11.4. Ketvirtoji priemonė „*Nustatyti Savivaldybės administracijos darbuotojų tolerancijos korupcijai lygį*“ buvo įgyvendinta visiškai atlikus Savivaldybės administracijos darbuotojų tolerancijos korupcijai lygio nustatymą atliekant anoniminę darbuotojų apklausą. Savivaldybės administracijos darbuotojų apklausa pradėta vykdyti 2021-03-18, baigta 2021-03-31. Anoniminė tyrimo anketa buvo pateikta visiems Savivaldybės administracijos darbuotojams, apklausoje dalyvavo 97 Savivaldybės administracijos darbuotojai. Apklausa ataskaita pristatyta per Savivaldybės vidinį tinklą „INTRANET“.

11.5. Penktoji priemonė „*Motyvuoti darbuotojus dėl pranešimų apie korupcijos atvejus*“ buvo įgyvendinta visiškai, reguliariai elektroniniu paštu ir per Savivaldybės darbuotojų vidinį tinklą

„INTRANET“ primenant ir skatinant pranešti apie neteisėtus veiksmus, korupcijos atvejus ar kitus pažeidimus.

11.6. Šeštoji priemonė „*Atsitiktinės atrankos būdu patikrinti, ar įtrauktų į Savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytas komisijas valstybės tarnautojų dalyvavimas šių komisijų veikloje nesukelia interesų konflikto*“ buvo įgyvendinta visiškai. Pažymėtina, kad per 2020 m. surinktos 20-ies Savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytų komisijos narių privačių interesų deklaracijos, o 2021 m. patikrintos minėtos surinktos 20-ties Savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytų komisijos narių privačių interesų deklaracijos bei analizuota, ar sudarytose komisijose sprendžiami klausimai nesukelia interesų konflikto komisijos nariams. Pažeidimų nebuvo nustatyta. Be to, visų nuolatinių Komisijų pirmininkams ir Savivaldybės administracijos darbuotojams pateikta informacija ir rekomendacijos dėl viešųjų ir privačių interesų deklaravimo.

11.7. Septintosios priemonės „*Skatinti gyventojų pasitikėjimą vietos savivalda*“ du išskelti uždaviniai „*Užtikrinti aktualios informacijos apie Savivaldybėje teikiamas administracines ir viešąsias paslaugas Savivaldybės interneto svetainėje skelbimą*“ bei „*Atlikti gyventojų apklausą dėl aptarnavimo kokybės*“ buvo įgyvendinti iš dalies. Skundų ar pastabų dėl Savivaldybės asmenų aptarnavimo nei 2020 m., nei 2021 m. nebuvo gauta, darytina išvada, kad asmenų aptarnavimas Savivaldybės priimamajame buvo organizuotas tinkamai, net ir organizuojant darbą nuotoliniu būdu. Savivaldybės interneto svetainėje nuolat skelbiama paslaugų kokybės vertinimo anketa, tačiau negauta nei vieno įvertinimo. Pažymėtina, kad 2021 m. buvo atlikta administracinių ir viešųjų paslaugų inventorizacija. Pakeistas Savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašas, kuris patvirtintas Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. A-1329 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. rugpjūčio 18 d. įsakymo Nr. A-926 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės teikiamų administracinių paslaugų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“, Administracinių paslaugų teikimo kokybės pagal veiklos rodiklius tvarka patvirtinta Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. A-1587 „Dėl viešųjų ir administracinių paslaugų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Vertinant aptariamą priemonės uždavinį dėl informacijos Savivaldybės interneto svetainėje skelbimo, nustatyta, jog buvo parengta ir paskelbta 96 proc. administracinių ir viešųjų paslaugų aprašymų (tikslas buvo paskelbti 100% aprašymų).

Įgyvendinant priemonės uždavinį „*Atlikti gyventojų apklausą dėl aptarnavimo kokybės*“, gyventojų apklausa pradėta vykdyti 2020 m. gruodžio mėn., baigta 2021 m. vasario mėn. Apklausos ataskaita pristatyta Savivaldybės administracijos vadovams 2021 m. kovo mėn. Remiantis apklausos tyrimo duomenimis, sudarytas kompleksinis statistiškai normuotas 70 paslaugų rodiklių reitingas. Rodiklis PPI (pasitenkinimo paslaugomis indeksas, kurio maksimali įmanoma reikšmė 100) atskiruose paslaugų sektoriuose svyravo nuo 56,7 iki 80,9 ir turėjo vidutinę reikšmę – 68,7.

11.8. Aštuntoji priemonė „*Atsitiktinės atrankos būdu atlikti Savivaldybės švietimo įstaigų, Savivaldybės darbuotojų – viešojo pirkimo komisijos narių, asmenų, perkančiosios organizacijos vadovo paskirtų atlikti supaprastintus pirkimus – privačių interesų deklaracijų patikrinimus*“ įgyvendinta pasiekus nustatytus rodiklius, t.y. 2020 metais patikrinti ne mažiau kaip 20 švietimo įstaigų (patikrintos 23 įstaigos), 2021 m. – ne mažiau kaip 30 švietimo įstaigų (patikrintos 32 įstaigos). Tikrinimo metu buvo nustatyta, kad 2020 m. dauguma viešųjų ir privačių interesų deklaracijų buvo nepateiktos laiku arba užpildytos neteisingai. Atitinkamai iš 2021 metais tikrintų viešųjų ir privačių interesų deklaracijų 13 švietimo įstaigų buvo rasta minėtų deklaracijų pildymo klaidų.

11.9. Devintosios priemonės „*Aktyviai vykdyti Savivaldybės administracijos viešojo pirkimo komisijų narių, Savivaldybės administracijos darbuotojų, Savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtų vykdyti supaprastintus pirkimus ir viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų privačių interesų ir priimamų sprendimų stebėseną*“ nustatytas uždavinys „*Užtikrinti, kad Savivaldybės administracijoje būtų laikomasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų reikalavimų. Esant poreikiui teikti pasiūlymus dėl viešųjų pirkimo procedūrų atlikimo ir viešinimo*“ buvo įgyvendintas visiškai. Diskusija apie korupcijos prevencijos priemones viešuosiuose

pirkimuose bei informacija apie „vieno tiekėjo“ ataskaita pristatyta 2020 m. gruodžio 14 d. organizuotame Antikorupcijos komisijos posėdyje.

Pažymėtina, kad Savivaldybės administracijoje Viešųjų pirkimų procedūrose dalyvauja darbuotojai, pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą, nešališkumo deklaraciją. Pirmajame viešojo pirkimo komisijos (toliau – Komisija) posėdyje Komisijos sekretorius prašo pateikti informaciją, ar visi Komisijos nariai yra užpildę Viešųjų privačių interesų deklaracijas kaip Komisijos nariai. Visa tai fiksuojama posėdžio protokole. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. A-1678 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų komisijų darbo reglamento patvirtinimo“ patvirtintas Savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų komisijų darbo reglamentas, kurio 16 punkte nustatyta, kad Komisijos sekretorius iki pirmo posėdžio privalo patikrinti, ar visi Komisijos nariai, ekspertai yra pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą, nešališkumo deklaraciją ir užpildę viešųjų privačių interesų deklaraciją ir tai pažymima pirmajame Komisijos posėdžio protokole.

Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. A-496 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. balandžio 18 d. įsakymo Nr. A-629 „Dėl viešųjų pirkimų proceso vykdymo Šiaulių miesto savivaldybės administracijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtinta nauja Viešųjų pirkimų proceso vykdymo Šiaulių miesto savivaldybės administracijoje tvarkos aprašo redakcija, kurioje, įvertinus Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus, kasdienes, praktines situacijas, aiškiau, detaliau aprašytos viešųjų pirkimų vykdymo procedūros, jų fiksavimas Viešųjų pirkimų valdymo sistemoje „Ecocost: Pirkimai“ aiškiau detalizuotos sutarties vykdytojo pareigos, vykdymo kontrolė.

11.10. Dešimtąja priemone „Skelbti Savivaldybės interneto svetainėje aktualią informaciją apie Savivaldybės veiklą“ buvo nustatyti siektini rezultatai, iš kurių vienas buvo kiekybinis - atnaujinti Savivaldybės interneto svetainę, tinkamai prižiūrėti teikiamus atvirus duomenis, siekti, kad atsirastų bent vienas interesantas, kuris naudoja atvirus duomenis automatiškai būdu. Kitas siektinas rezultatas – kokybinis - sutvarkyti informaciją apie tai, koku periodiškumu atnaujinami atviri duomenys. Tikslas - ne rečiau kaip kartą per ketvirtį pašalinti neatnaujinamą informaciją. Svarbu pabrėžti, kad Savivaldybės interneto svetainė atnaujinta 2021 metais, paskirtas atsakingas Savivaldybės administracijos Informacinių technologijų poskyrio vyriausiasis specialistas už atvirų duomenų koordinavimą, Savivaldybės administracijų skyrių darbuotojams suteiktos priemonės ir įrankiai skelbti atvirose duomenys pagal kompetenciją. Atviri duomenys pagal periodiškumą yra skirstomi į mėnesinius, ketvirtinius ir metinius. Pagal šį periodiškumą atvirų duomenų informacija ir yra atnaujinama, pašalinant nebeaktualių duomenis.

12. Būtina paminėti, kad 2020 m. lapkričio 9 d. gautas pranešimas apie Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojos galimai padarytas korupcinio pobūdžio veikas, pasinaudojant tarnybine padėtimi. Nurodytu atveju buvo atliktas tyrimas, surašyta išvada dėl valstybės tarnautojos galimo tarnybinio nusižengimo, kurioje nustatyta, kad valstybės tarnautoja nepažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų.

13. Svarbu pažymėti, jog nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojusios naujos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo redakcijos 2 straipsnio 14 dalyje išplėsta viešojo subjekto sąvoka, be to, itin svarbi tampa savarankiškos įstaigos sąvoka, reiškianti valstybės ar savivaldybės įstaigą, kuri nėra pavaldi jokiai kitai įstaigai ar institucijai ir (ar) nėra priskirta kitos įstaigos ar institucijos valdymo sričiai. Ši sąvoka reikalinga siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo projekto tikslus ir įtvirtinti subsidarumo principą, pagal kurį biudžetinių įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendinančios įstaigos turėtų galimybes koordinuoti ir kontroliuoti pavaldžių ir (ar) pagal valdymo sritį priskirtų įstaigų ar įmonių veiklą kuriant korupcijai atsparią aplinką. Pastebima, kad Savivaldybėje nuosekliai neišplėta bendradarbiavimo ir komunikavimo strategija su Savivaldybės įstaigomis ir įmonėmis, todėl siekiant kurti bendrą antikorupcinę aplinką Savivaldybėje skirtinas didelis dėmesys nuosekliai ir reguliariai Savivaldybės ir jos įstaigų ar valdomų įmonių komunikacijos vykdymui.

14. Apibendrinus 2020-2021 m. korupcijos prevencijos programos vykdymą ir nustatytų priemonių įgyvendinimą, įvertinus atliktos 2020-2021 metų Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos

prevencijos programą bei aptartus statistinius duomenis, išskirtinos šios Savivaldybės administracijos stiprybės, silpnybės, galimybės bei grėsmės korupcijos prevencijos srityje:

14.1. *Stiprybės*: 1) atsakingo asmens už korupcijos prevencijos vykdymą Savivaldybės administracijoje paskyrimas; 2) nuosekliai vystoma antikorupecinė politika; 3) Antikorupecijos komisijos veikla (veiklos procesų tobulinimo siūlymų iniciatyva, kontrolė).

14.2. *Silpnybės*: 1) teisinis reglamentavimas (sutarčių su prekių tiekėjais, paslaugų teikėjais bei darbų rangovais kontrolė ar priežiūra); 2) dideli darbuotojų darbo krūviai, dėl kurių yra galimos klaidos, kurios gali būti įvardintos kaip turinčios korupcijos apraiškas; 3) formalus požiūris į vykdomas korupcijos prevencijos veiklas; 4) nepakankamas darbuotojų švietimas ir informavimas korupcijos prevencijos tematika; 5) per retai vykdoma darbuotojų ir Savivaldybės gyventojų apklausa apie korupcijos veikas bei jos mažinimą.

14.3. *Galimybės*: 1) viešųjų ir privačių interesų deklaravimo kontrolė; 2) vadovų antikorupecinių iniciatyvų palaikymas; 3) darbuotojų kompetencijų stiprinimas vykdant antikorupecinės aplinkos kūrimą; 4) interesų konfliktų sprendimas (lobistinė veiklos teisinis reglamentavimas, interesų konfliktų deklaravimas); 5) būtinybė atlikti gilesnius, į specifinę gyventojų grupę ar veiklos sritį orientuotus, kiekybinius ir kokybinius tyrimus, pvz., skirtingoms gyventojų grupėms diferencijuotus tyrimus, tokiu būdu suprantant ir vertinant giluminius kultūrinius (vertybinius) ir socialinius veiksnius, kurie sudaro palankias sąlygas korupcijai ir jos reiškinių paplitimui; 6) galimybė dalyvauti valstybės mastu organizuojamose korupcijai atsparios aplinkos kūrimo iniciatyvose (pvz. Skaidrumo akademijos veikloje); 6) visuomenės pilietiškumo lygis (švietimas ir informacijos sklaida; informacijos pateikimo formos pritaikymas tiksliniam segmentui, komunikacijos kanalų kiekis, informacijos pateikimo dažnis); 7) Savivaldybės, Savivaldybės įstaigų ir Savivaldybės valdomų įmonių bendradarbiavimas korupcijos prevencijos srityje.

14.5. *Grėsmės*: 1) darbuotojų ar gyventojų vengimas dalyvauti antikorupecinėje veikloje ar korupcijos prevencijos srities reikšmingumo neįvertinimas; 2) darbuotojų ar visuomenės pakantumas korupcijai; 3) kronizmas/nepotizmas atliekant viešojo administravimo ir paslaugų teikimo funkcijas.

III SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

15. Pirmasis tikslas – mažinti ir šalinti korupcijos pasireiškimo prielaidas, didinti vykdomų procedūrų skaidrumą ir joje dirbančių asmenų atsparumą korupcijai Savivaldybėje, Savivaldybės įstaigose ir valdomose įmonėse;

16. Uždaviniai pirmajam Veiksmų plano tikslui pasiekti:

16.1. tobulinti antikorupecinę aplinką

16.2. nustatyti atsparumo korupcijai lygį;

16.3. didinti informacijos teikimą elektroninėmis priemonėmis.

17. Antrasis tikslas – didinti darbuotojų nepakantumą korupcijai ir skatinti juos įsitraukti į antikorupecinę veiklą, užtikrinti atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą Savivaldybėje, Savivaldybės įstaigose ir valdomose įmonėse.

18. Uždaviniai antrajam Veiksmų plano tikslui pasiekti:

18.1. didinti antikorupecinį sąmoningumą, visuomenės įtraukimą priimant sprendimus;

18.2. užtikrinti antikorupecinių priemonių įgyvendinimo kontrolę;

18.3. ugdyti darbuotojų antikorupecinį sąmoningumą.

19. Veiksmų plane nustatytų tikslų pasiekimas vertinamas pagal Veiksmų plano priemonių plane nustatytus tikslo rezultato kriterijus.

20. Veiksmų plano uždavinių įgyvendinimas vertinamas pagal nustatytus laukiama rezultato kriterijus. Už duomenų, reikalingų nustatyti, ar šie kriterijai pasiekti, surinkimą pagal kompetenciją atsako Veiksmų plano priemonių plane nurodyti vykdytojai.

21. Atskiros Veiksmų plano įgyvendinimo priemonės vertinamos pagal jų įgyvendinimo būklę.

IV SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSAKOMYBĖ, KONTROLĖ, KEITIMAS, PILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

22. Veiksmų planas įgyvendinamas pagal Veiksmų plano priede pateiktą Veiksmų plano įgyvendinimo priemonių planą.

23. Už Veiksmų plano įgyvendinimą atsakingas Savivaldybės administracijos direktorius.

24. Veiksmų plano įgyvendinimą koordinuoja Savivaldybės administracijos darbuotojas, atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

25. Veiksmų plano uždavinių, priemonių įgyvendinimo vertinimą, stebėseną, koordinavimą ir Veiksmų plano įgyvendinimo kontrolę vykdo Savivaldybės tarybos sudaryta Antikorupcijos komisija šios komisijos nuostatuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.

26. Už konkrečių Veiksmų plano priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako priemonių plane nurodyti vykdytojai.

27. Veiksmų plano įgyvendinimo priemonių vykdytojai pasibaigus metams, ne vėliau kaip iki sausio 20 d., pateikia Savivaldybės administracijos darbuotojui, atsakingam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, apibendrintą informaciją apie jiems priskirtų Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus.

28. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo apibendrina iš vykdytojų gautą informaciją apie priemonių įgyvendinimą, pasiektus rezultatus ir susistemintus duomenis pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui. Informacija skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

29. Veiksmų plano veiksmingumo stebėseną, korupcijos rizikos valdymo vertinimą Savivaldybėje atlieka Savivaldybės centralizuota vidaus audito tarnyba. Išvadas dėl Veiksmų plano ir jo priemonių įgyvendinimo Savivaldybės tarybai teikia Antikorupcijos komisija.

30. Veiksmų plano įgyvendinimo priemonių vykdytojai, atsižvelgdami į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtaką Veiksmų plano priemonėms įgyvendinti, teikia Savivaldybės administracijos direktoriui motyvuotus pasiūlymus dėl įgyvendinamų Veiksmų plano priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis, detalizuodami jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus.

31. Savivaldybės įstaigos, Savivaldybės valdomos įmonės, nevyriausybinės organizacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys iki einamųjų metų III ketvirčio pabaigos gali teikti pasiūlymus dėl Veiksmų plano nuostatų, tikslų ir uždavinių atnaujinimo, priemonių plano keitimo ar (ir) pildymo. Pasiūlymai skelbiami Savivaldybės interneto svetainės www.siauliai.lt skyriuje „Korupcijos prevencija“.

32. Atsižvelgus į Veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą ar sociologinių tyrimų rezultatus, kitą reikšmingą informaciją, Veiksmų plano ir jo įgyvendinimo priemonių planas prireikus gali būti atnaujinami, tačiau ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki Veiksmų plano įgyvendinimo pabaigos.

33. Veiksmų plano įgyvendinimas finansuojamas iš patvirtintų bendrųjų Savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Veiksmų planas skelbiamas Teisės aktų registre ir Savivaldybės interneto svetainėje www.siauliai.lt

35. Veiksmų planas keičiamas, naikinamas ar stabdomas jo galiojimas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.
